

ПОЗНАНСКАТА БЪЛГАРИСТИКА В НАВЕЧЕРИЕТО НА СВОЯТА 35-ГОДИШНИНА

Мариола Валчак-Миколайчакова, Патрик Боровяк
Познански университет „Адам Мицкевич“

Мариола Валчак-Миколайчакова, Патрик Боровяк. Познанская болгаристика накануне своего 35-летия

Авторы представляют осуществленные учеными Университета им. Адама Мицкевича в Познани исследования в области болгарской филологии, рассматривая их на более широком фоне истории познанской славистики. В статье рассматривается путь, приведший к созданию специальности «Болгарская филология» (что дает возможность также представить историю Факультета польской и классической филологии), дается представление о современном состоянии болгаристики и рассматриваются профили ученых, имеющих важный вклад в развитие болгаристики в Познани. В тексте подробно рассказывается о научных достижениях познанских болгаристов и их активном участии в популяризации своей научной области, и, наконец, представлены культурные инициативы, предпринятые в последние годы, и сотрудничество со школами региона.

Ключевые слова: болгаристика, история предмета, исследования, дидактика, достижения

Mariola Walczak-Mikołajczakowa, Patryk Borowiak. Poznań Bulgarian Studies on the Eve of its 35th Anniversary

The authors present studies in the field of Bulgarian philology at the University of Adam Mickiewicz in Poznań against a broader background of the history of Slavic studies in Poznań. They discuss the journey leading to the establishment of Bulgarian studies (which is an opportunity to present the history of the Faculty of Polish and Classical Philology) give a view of the current state of Bulgarian studies, and revisit the profiles of scientists important for the development of Bulgarian studies in Poznań. The text details the scientific achievements of Poznań Bulgarians and their active involvement in popularizing (their academic field, and finally, presents cultural initiatives undertaken in recent years and cooperation with schools in the region.

Key words: Bulgarian studies, history of the field of study, research, didactics, achievements

Университетът „Адам Мицкевич“ в Познан предлага изучаване на български език в Института по славянска филология (пол. Instytut Filologii Słowiańskiej), който е част от създадения през 1988 г. Факултет по полска

и класическа филология (пол. Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej). Този факултет в сегашната си структура е относително нов, едва 35-годишен, но неговата история започва през 1919 г., когато е създаден Познанският университет (преименуван по-късно на Университет „Адам Мицкевич“ в Познан). Преди да разгледаме начина, по който функционира познанската българистика в наши дни, ще обърнем поглед към историята на звената, които са част от университета, носещ от 1955 г. името на Адам Мицкевич, и в които се провеждат славистични изследвания.

На 4 април 1919 г. е основан Философският факултет, който предлага множество специалности. Това е първият факултет в рамките на университета, в който започва да се извършва преподавателска дейност веднага след тържественото откриване на висшето учебно заведение. В неговата структура влизат полонистични литературоведски и езиковедски катедри, катедра по славянски филологии и катедри по класически филологии (старогръцки и латински език). На 10 септември 1939 г., веднага след избухването на Втората световна война, Познанският университет е затворен, но професорите (особено полонистите) не спират да работят по времето на окупацията, като преподават тайно. През април 1945 г., т.е. още преди официалното приключване на войната, занятията в университета в Познан са възстановени.

Факултетът, в който се провеждат занятия от областта на славянските езици и литератури, е реформиран многократно, а заедно с поредните реформи се променя и неговото наименование: от Философски факултет (Wydział Filozoficzny) – на Факултет по хуманитарни науки (Wydział Humanistyczny), а по-късно – на Филологически факултет (Wydział Filologiczny), от който през 1988 г. са създадени две отделни звена: Факултет по нови филологии (Wydział Neofilologii) и Факултет по полска и класическа филология (Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej). В рамките на Факултета по хуманитарни науки, а по-късно на Филологическия факултет славистични изследвания в университета „Адам Мицкевич“ се извършват от преподавателите в Департамента по славянска филология (Zakład Filologii Słowiańskiej). За съжаление, в периода на Полската народна република славистиката е разбираема най-често като русистика, като евентуално се добавят лекторати по други езици. Не по-различно е положението в Познан – на базата на Департамента по славянска филология първо е създадена катедра, а след това – Институт по руска и славянска филология, където след време за студентите от специалността „Руска филология“ е организиран лекторат по български. Първият лектор по български език (от 1980 г.) е Вира Максимова (Малджиева), а от момента, когато тази позиция заема Иван Чобанов (починал неотдавна

професор от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“), започва тясното сътрудничество между висшите учебни заведения в Познан и Пловдив. От 1986 г. в продължение на четири години лектор по български език в университета „Адам Мицкевич“ е Гинка Карабелова, на която поне двама от сегашните професори българисти дължат не само владението на езика, но също така и интереса към България, към богатството на нейната култура и история.

По време на престоя на Гинка Карабелова в Познан се извършва реструктуриране на университета. Съществуващият до този момент Филологически факултет е разделен на два отделни факултета: Факултет по нови филологии и Факултет по полска и класическа филология. По същото време Катедрата по славянска филология става самостоятелна, като оттогава под ръководството на проф. д.н.¹ Тадеуш Зданцевич се трансформира в отделно звено, функциониращо в рамките на Факултета по полска и класическа филология. Тогава познанската славистика се отделя от русистиката, като се съсредоточава върху южнославянските езици и бохемистиката. Отначало в Катедрата по славянска филология има малко българисти – освен лектора там работят и двама литературоведа (д-р Ханна Долата и д-р Богдан Крупски)², а също така и езиковедът д-р Марек Майевски, който от 1986 до 1988 година е лектор по полски език в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“³. Тогава на длъжността асистент стажант е назначена магистър Мариола Валчак (понастоящем проф. д.н. Мариола Валчак-Миколайчакова е ръководител на Катедрата по южнославянски езици, пол. Zakład Języków Południowosłowiańskich).

Професор Зданцевич ръководи катедрата от 1988 до 1996 г., а след това до 1999 година поради липса на кандидати за тази длъжност неин ръководител става тогавашният декан на факултета – проф. д.н. Богдан Валчак. От октомври 1999 г. ръководството на катедрата се поема от проф. д.н. Богуслав Желински. През 2008 г. – основно благодарение на усилията на проф. Б. Желински – катедрата е преобразувана в институт. През съ-

¹ Авторите на статията са запазили в текста названията на научните степени и звания според полската номенклатура, но за по-голяма яснота ги заменяме с българските съответствия. „Доктор на науките“ (д.н.) отговаря на полската степен „хабилитиран доктор“ (doktor habilitowany), която изисква преди това съответното академично лице вече да е получило първата научна степен „доктор“. Тъй като в Полша степента „хабилитиран доктор“ е условие за придобиване на званието „професор“, понякога в България я приравняват към званието „доцент“, но според нас не е правилно научна степен да се приравнява към научно звание. След реформата от 2018 г. научното звание „доцент“ в Полша вече не съществува. – Б. ред.

² И двамата вече са покойници. – Б. а.

³ Няколко години по-късно се отказва от работата си в университета „Адам Мицкевич“ и заминава за САЩ. – Б. а.

щата година звеното се пренася от Collegium Novum в красивата сграда Collegium Maius на улица „Александер Фредро“. Понастоящем Институтът по славянска филология на университета „Адам Мицкевич“ функционира в рамките на Факултета по полска и класическа филология. Наименованието на този факултет, съответстващо на неговата структура от 1988 г., не отразява разнообразието на извършваните там изследвания и на предлаганите специалности. В структурата на Факултета по полска и класическа филология влизат: Институтът по класическа филология, Институтът по полска филология, Институтът по славянска филология, Институтът по филмово изкуство, медии и аудио-визуални изкуства, Лабораторията по хуманитарни интердисциплинарни изследвания и Институтът по полски език и култура за чужденци. Съгласно с установената традиция славистиката във Факултета по полска и класическа филология се съсредоточава върху изследванията и преподаването на южнославянските езици и литератури, а също така и на чешкия език и литература.

През 1989 г. е открита специалността „Българска филология“, в която се записват първите 30 студенти. В началото приемът е на всеки две години (с редуване на прием за сръбска и хърватска филология, открита през 1992 г.), а понастоящем той се извършва ежегодно. Следващите лектори по български език в Университета „Адам Мицкевич“ са: Живко Иванов, Елка Минчева, Диана Иванова (два пъти), Събина Вълчанова, Илка Девлетян, Никола Топузов, Гинка Бакърджиева, Моника Динева, Кристина Чичикова, Петър Лянгузов, Маргарита Славова, Калина Захова, Адриана Ковачева, Мая Иванова, а по време на пандемията с онлайн занятия ни съдейства Радина Божилова от Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“. В момента преподавател по български език е Крум Крумов, абсолвент на пловдивската полонистика, известен преводач на полска литература на български език, а също така преводач на поезията на Георги Господинов на полски език⁴.

През 2000 година е открита нова, допълнителна специалност – славистично-полонистична. В нейните рамки студентите изучават български, сръбски, хърватски или македонски език и едновременно с това полонистика, като придобиват педагогическа квалификация. В тази специалност, наричана разговорно „слав-пол“, от две години се приемат студенти и с профил полонистика с русистика. С времето тази формула за хибридни специалности се изчерпва, а филологическите специалности вече не са толкова привлекателни за младите хора. Затова следващата

⁴ Georgi Gospodinow. *Koniec minotaurów: wiersze wybrane*. Przekład i wybór Sewerina Płaczkowa, Krum Krumow. Łódź: Stowarzyszenie Pisarzy Polskich. Oddział Dom Literatury, 2018. – Б. а.

стъпка, предприета от ръководството на Института по славянска филология, е откриването на нова специалност – „Балканистика“. В познанската балканистика славистичните изследвания са съсредоточени главно върху проблеми от областта на културната антропология, етнолингвистиката, историята и религията, съчетани с познания за неславянските страни от балканския регион. В рамките на специалността „Балканистика“ освен един от южнославянските езици студентите изучават също така и неславянски език: албански, румънски или турски. Така предложената комбинация от езици, както и нефилологическите учебни дисциплини превърнаха в особено привлекателна тази уникална за полските университети специалност – тя се радва на голям интерес от страна на завършилите както среднообразователна, така и бакалавърска степен (последните записват магистърските програми на обучение). За академичната 2021/2022 година и за 2022/2023 двата езика, които се предлагат, са български и турски. Успешното развитие на специалността „Балканистика“ е видно и в засилената мотивация на студентите да пребивават в България със стипендия по линия на някоя програма, например „Еразъм“. Освен това студентите, изучаващи балканистика, заедно със студентите от другите наши специалности с желание участват в научно-туристическите пътувания, които Институтът по славянски филологии организира от много години.

Израз на желанието ни да направим по-привлекателно следването на славистика в университета „Адам Мицкевич“, е новооткритата магистърска програма „Геославистика“. Целта на тази специалност е да отговори на очакванията на всички слависти, които след дипломирането си в бакалавърска програма биха искали да усъвършенстват познанията си по избрания славянски език, а освен това да започнат да изучават и втори славянски език. Програмата на тази нова специалност е индивидуализирана – студентите избират ментор, а след това с негова помощ избират профил – западнославянски или южнославянски, и съвременни, съобразени с пазара на труда специализации: „Език. Превод. Публикационна дейност“ или „Медии. Култура. Дипломация“. В рамките на програмата са включени разнообразни предмети под формата на работилници или на базата на изготвянето на проекти⁵. Тази специалност е подходяща както за българистите, така и за изучаващите други славистични специалности.

Познанските българисти представляват различни славистични дисциплини, затова работят в няколко катедри и една лаборатория, функциониращи в Института по славянска филология. В Катедрата по южно-

⁵ Програмата на обучението може да бъде открита на интернет страницата на специалността: <<https://geoslawistyka.amu.edu.pl/>>. – Б. а.

славянски езици работят проф. ПУАМ⁶ д.н. Мариола Валчак-Миколайчакова (ръководител на катедрата) и д.н. Патрик Боровяк; в Катедрата по южнославянски литератури – проф. д.н. Галя Симеонова-Конах и проф. д.н. Войчех Южвяк. Катедрата по славянска културология се ръководи също от българистка – проф. д.н. Мажанна Кучинска, като там работи и проф. д.н. Наталия Длугош, а Лабораторията по джендър проучвания и транскulturни балканистични изследвания се представлява от д-р Адриана Ковачева. Като докторантка е зачислена магистър Йоланта Голя, която е абсолвентка на две специалности: хърватистика и българистика, а в своите изследвания в областта на ономастиката съчетава двете дисциплини. Всички, които се интересуват от профилите и научните постижения на познанските българисти, може да посетят интернет страницата на Института: www.slavic.amu.edu.pl. Тук ще посочим само имената на авторите и някои от заглавията на книгите, които показват постиженията на българистите от Института по славянска филология.

Езиковедската българистика се представлява от Мариола Валчак-Миколайчакова, Патрик Боровяк и Наталия Длугош.

Мариола Валчак-Миколайчакова е авторка на 13 книги от областта на езикознанието (историята на езика, историческата диалектология и лингвокултурологията). Най-важните от тях са: *Езикът на българската книжнина. Исторически очерк (Język piśmiennictwa bułgarskiego. Zarys dziejów, Poznań, 1998)*, *Словообразуване на агентивните названия на лица в полски, руски и български език (Słowotwórstwo agentywnych nazw osobowych w języku polskim, rosyjskim i bułgarskim, Gniezno, 2000)*, *Балканските ритми на живота, или за традицията, съхранена в езика (Bałkańskie rytmy życia, czyli o tradycji przechowanej w języku, Poznań, 2003)*; *Католическата книжнина в България. Езикът от втората половина на XVIII в. (Piśmiennictwo katolickie w Bułgarii. Język utworów II połowy XVIII wieku, Poznań, 2004)*, *Християнска България (Chrześcijańska Bułgaria, Poznań, 2007)*, *Българският Езоп (Bułgarski Ezop, 2009)*, *В единение с Бога и природата. За народната култура на Балканите (W jedności z Bogiem i Naturą. Rzecz o kulturze ludowej na Balkanach, Poznań, 2018)*, *Цветове в българския език и култура (Kolory w języku i kulturze bułgarskiej, Poznań, 2022)*.

През последните години проф. Валчак-Миколайчакова се занимава и с превод на българска художествена литература на полски език. До този момент е превела следните произведения: *Балада за Георг Хених* на Вик-

⁶ Аббревиатурата ПУАМ означава Познански университет „Адам Мицкевич“. Добавена е в случаите, когато академичното лице е удостоено със званието „професор“ на съответния университет.

тор Пасков (Wiktor Paskow, *Ballada o lutniku*, Poznań, 2020), *Остайница* на Рене Карабаш (Rene Karabasz, *Zanim dojrzeją granaty*, Poznań, 2023) и разказа на Антон Страшимиров *Рамаданбегови сараи* (Anton Straszimirow, *Pałac Ramadan-beja*), публикуван в антологията *Духове от нощта на Еньовден* (*Duchy Nocy Kupały*, Poznań, 2022, с. 457 – 492).

Патрик Боровяк е автор на три книги от областта на ономастиката: *Пловдив в имена. История и съвременност в топонимията* (*Płowdiw w nazwach. Historia i współczesność w toponimii zapisane*, Toruń – Poznań, 2011), *От София до Мелник. Имената на българските градове* (*Od Sofii do Melnika. Nazwy bułgarskich miast*, Poznań, 2014) и *Полските и българските фирмоними в комуникативно-визуална перспектива* (*Polskie i bułgarskie firmonimy w perspektywie komunikacyjno-wizualnej*, Poznań, 2021). Освен това е съавтор на интердисциплинарната монография *Дизайн на пакетчето със захар. За общуването с нещата* (*Design saszetki z cukrem. O komunikowaniu się z rzeczami*, Poznań, 2020), написана съвместно с Александер Миколайчак – литературовед, специалист по класическа филология и историк.

До този момент Наталия Длугош е публикувала три книги: *Словообразуване на полските и българските съществителни деминутиви* (*Słowotwórstwo polskich i bułgarskich deminutywów rzeczownikowych*, Poznań, 2009), *За лишените от собствена воля, или за новите полски и български безфиксални композити в медийния публицистичен дискурс (когнитивно-комуникативен подход)* (*O znakach ubez własnowolnionych, czyli o nowych polskich i bułgarskich compositach bezafikalnych w medialnym dyskursie publicystycznym (ujęcie kognitywno-komunikacyjne)*, Poznań, 2017) и в съавторство с Андреана Ефтимова *Постковиден синдром в езика. Полско-българската ситуация* (*Syndrom postkovidowy w języku. Polsko-bułgarskie studium przypadku*, Poznań, 2023).

Към постиженията на познанската българистика в областта на езикознанието следва да се причисли също така и книгата на Мачей Шимански *Българска соматична фразеология с компоненти, назоваващи лицето и неговите части, в съпоставка с полския и албанския език* (*Bułgarska frazeologia somatyczna z komponentami nazywającymi twarz i jej części na tle polskim i albańskim*, Poznań, 2015).

Литературоведската българистика в Познан е представявана от Галя Симеонова-Конах, Войчех Южвяк, Мажанна Кучинска и Адриана Ковачева.

Галя Симеонова-Конах е авторка на книгата *Поетът и лилията. Християнски идеи в творчеството на Николай Лилиев* (София, 1999), издадена също и на полски език (*Poeta i lilia. Idee chrześcijańskie w twórczości Nikołaja Liliewa*, Warszawa, 2001). Важна нейна публикация е

също така и обширната монография *Постмодернизъм. Българският случай* (София, 2011).

До този момент Войчех Южвяк е публикувал две монографии: *Полската книжнина на униатската мисия в България през втората половина на XIX век (Piśmiennictwo polskiej misji unickiej na terenie Bułgarii w drugiej połowie XIX wieku, Kraków, 2008)* и *Образът на началото и края на средновековната държава в българския исторически роман от 1874 до 1989 г. (Obraz początku i końca średniowiecznego państwa w bułgarskiej powieści historycznej z lat 1874 – 1989, Poznań, 2017)*.

Мажанна Кучинска е абсолвентка на краковската българистика. Нейните изследвания са широкообхватни, тъй като са насочени към средновековната литература и култура на цялата Slavia Orthodoxa и към литературното и културното наследство на православие то през периода на полско-литовската държава Жечпосполита. Сред публикациите на Мажанна Кучинска са следните монографии: *Южнославянска литургична поезия във фондовете на полските библиотеки (Południowosłowiańska poezja liturgiczna w zbiorach bibliotek polskich, Szczecin, 2003)*, *Руската хомилетика от XVII в. Еволюция на жанра – функционална специфика (Homiletyka ruska XVII wieku. Ewolucja gatunku – Specyfika funkcjonalna, Szczecin, 2004)* и *От Запад на Изток. Гражданите на Жечпосполита на олтारите на Руската църква (Z Zachodu na Wschód. Obywatele Rzeczypospolitej na ołtarzach Cerkwi rosyjskiej, Kraków, 2011)*.

Най-младата сред познанските българисти литературоведи – д-р Адриана Ковачева, има множество публикации, сред които са и двете ѝ монографии *(Не)забележимата преводачка. Еманципационни преводни практики на Дора Габе* (Велико Търново, 2017) и *По пътеките на преводачите. Полската поезия в България 1956 – 1989 (Ścieżkami tłumaczy. Poezje polska w Bułgarii w latach 1956 – 1989, Kraków, 2016)*.

Наред с това всеки от познанските българисти е извършвал научна редакция на поне две монографии или два сборника с публикации на автори, участвали в организирани от нашия институт конференции. Техният брой е твърде голям и затова ще споменем единствено сборника с научни статии под редакцията на Адриана Ковачева и Патрик Боровяк *Bułgarystyka – tradycje i przeszłość/Българистиката – традиции и бъдеще*, представящ българистичната конференция, организирана в Познан през 2019 година под патронажа на посланика на Република България. От 1988 до 2016 година, т.е. по времето, когато съвместно с Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ бяха организирани Полско-български колоквиуми, са издавани сборници, съдържащи докладите, изнесени на тези конференции. Последният такъв том – *Днес следвам*

стълките на учителите (*Śladem dziś stąpam Nauczycieli*) с ред. Мариола Валчак-Миколайчакова, е публикуван през 2017 година в памет на проф. Донка Петканова. От 2011 г. българистите от цял свят имат възможност да публикуват в нашето научно списание „Познански славистични студии“ (*Poznańskie Studia Slawistyczne*), което излиза два пъти в годината и се издава заедно с Познанското дружество на приятелите на науката. До този момент са публикувани 23 тематични броя. Неотдавна на интернет страницата на списанието⁷ беше обявена темата на предстоящия брой 26 – *Morze Czarne – pejzaż kulturowy, literacki i językowy* (*Черно море – културен, литературен и езиков пейзаж*).

От академичната 2022/2023 година в Катедрата по южнославянски езици постъпи магистър Йоланта Голя, която подготвя докторска дисертация върху българските и хърватските хремотоними. Работата ще разглежда трансонимизирани хидроними в сравнителен аспект, а благодарение на стипендии, осигурявани от програмите „Университет на бъдещето 2“ и „Инициатива за съвършенство – университет за изследователи“, докторантката ще има възможност да направи своите проучвания в България и Хърватия и да проведе консултации по темата.

Дейността на Института по славянска филология към университета „Адам Мицкевич“ не се ограничава само до научната работа – много усилия се полагат също така за популяризирането на специалността и за поощряване на завършилите средните училища да изберат славистика или балканистика. Във връзка с това през 2013 г. ръководството на Института по славянска филология сключи договор за сътрудничество с Пета общообразователна гимназия „Клаудина Потоцка“ в Познан. В рамките на договора учениците от паралелката с туристическо-икономически профил изучават български език, слушат лекции на университетски преподаватели българисти, участват във фестивали, конкурси и екскурзии, инициирани от Института. Всяка година един от класовете заминава на екскурзия, която се организира от познански слависти. По време на пътуванията учениците и участващите в експедицията студенти слушат лекции, вземат участие в работилници или срещи с представители на научни звена, с които имаме сътрудничество – например Българската академия на науките в София или Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Институтът си сътрудничи също така с други познански училища – например с Училището по спортно майсторство, Училището по комуникации, с едно основно училище, като организира срещи с техните ученици, посветени на славянските езици, литератури и култури. Всяка година около 1 март в сградата на Collegium Maius Научният кръжок на славистите и балканис-

⁷ <https://pressto.amu.edu.pl/index.php/pss>

тите съвместно със Студентския съвет при Факултета по полска и класическа филология правят мартеници, раздават ги на преминаващите хора и завързват мартенички на специално дръвче. На този ден мартенички получават и учениците от училищата партньори. Също така често преподавателите и студентите от Института организират работилници за мартеници в гореспоменатите образователни институции.

Институтът по славянска филология от много години организира дни на националните култури, в това число Дни на българската култура. По време на тези събития наши гости са били Алек Попов, Негово Превъзходителство посланикът на Република България в Полша, организират се уроци по български народни танци и песни, кулинарни работилници, прожекции на български филми, многобройни изложби и лекции.

В традиция за Института се превърнаха организираните от няколко години научно-туристически пътувания из Балканите, по време на които, освен че имат възможността да проверят на практика езиковите си умения, да опознаят културата, изкуството (включително и кулинарното) и историята на посещаваните места, студентите имат шанса да присъстват на лекции и да участват в занятия, организирани от приемащите университети. По време на пътуванията до България показваме на студентите забележителности, които те изучават по време на своето обучение.

Важно събитие, популяризиращо културата на Балканския полуостров, е организираната през октомври 2019 г. от Института по славянска филология под егидата на Министерството на външните работи „Балканска среща в Познан“, което съпътстваше Срещата на високо равнище за Западните Балкани – международна инициатива за регионално сътрудничество с участието основно на представители на Западните Балкани, т.е. Албания, Босна и Херцеговина, Черна гора, Косово и Северна Македония, а също така на някои страни – членки на Европейския съюз: Австрия, България, Хърватия, Франция, Гърция, Германия, Полша, Словения, Великобритания и Италия. По време на „Балканската среща в Познан“ Атанас Камешев, иконописец от Пловдив, представи България и нейната култура – за широката публика той направи презентация на иконописните техники, а вече за значително по-тесен кръг организира работилница за рисуване с темперни бои върху дъска.

Важна инициатива на Института по славянска филология са провежданите вече няколко години два фестивала: „Познан славик фест“ (преди това известен като „Познански фестивал на славянската песен“) и „Балкан филм фест“. По време на тези събития по покана на Института гостуват известни личности от всички славянски страни, като особено внимание се отделя на Балканите и България. През последните години Научният кръг

жок на славистите и балканистите (от 2022 г. такова е наименованието на предишния Научен кръжок на славистите на Университета „Адам Мицкевич“), ръководен от Патрик Боровяк, си сътрудничи с Познанския алтернативен театър „MplusM“, в резултат на което към Института е създаден театър „Метатеза“ с участието на наши настоящи и дипломирани студенти. Репертоарът на театъра включва пиеси от Балканите, Източна и Централна Европа. През 2012 г. в сградата на Collegium Maius с голям успех беше представена пиесата *Индърграунд* от Христо Бойчев. Отзивите за спектакъла бяха много позитивни и представлението беше играно неколкостранно, включително и на 24 май 2015 г. в Люблин по време на Фестивала на различните култури благодарение на любезното съдействие на проф. Петър Сотиров от Университета „Мария Склодовска-Кюри“.

Тясно си сътрудничим също така с театър „Asz. Teatr“, по чиято идея през 2022 г. проф. Мариола Валчак-Миколайчакова създава сценария на пиесата *Сватбата на Борина в село Горно Юлино (Ożenek Boruny we wsi Gorno Julino)* по мотиви от романа *Селяни* на Владислав Реймонт, носител на Нобелова награда за литература. Нейното действие се развива в измислено българско село, чиито жители, опитвайки се да пресъздадат на сцена сватбата на героя от романа, представят много характерни елементи от българската народна култура. Премиерата на пиесата се състоя на 24 май 2022 г. (т.е. в Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост) и привлече многобройна публика. Спектакълът продължава да се радва на огромен интерес от страна на зрителите, затова успешно е представян и до днес.

Накрая следва да се спомене, че благодарение на международните програми „Еразъм“, „Еразъм+“, SEEPUS или на стипендиите, отпускани от Бюрото за академично признаване и международен обмен, студентите от нашия институт всяка година реализират част от обучението си в университетите в София, Пловдив, Велико Търново и Шумен. В рамките на практиките много често те избират стажове в полските дипломатически мисии на територията на България, а също така в български институции и предприятия, например в Етнографския музей в Пловдив, Университетската библиотека във Велико Търново, телевизията в Шумен, в софийски преводачески или туристически агенции, които особено през летния сезон привличат нашите студенти с добре платени стажове или сезонна работа. От години си сътрудничим с надеждни фирми партньори.

Това амбициозно и професионално развитие на българистиката, а също така и културните събития, свързани с нейната дейност, ни позволява да вярваме, че въпреки спада на броя на студентите, характерен за всички хуманитарни специалности в цялата страна, познанският институт ще съхрани своя извоюван авторитет и ще се радва на нови постижения.